

Handläggare: Monica Fredriksson
Tfn: 08-508 09 021

Till Norrmalms stadsdelsnämnd

Fler lyktstolpar och övervakningskameror i parker - svar på medborgarförslag

Förslag till beslut

1. Medborgarförslaget besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Tjänsteutlåtandet överlämnas till Norrmalms drog- och brottsförebyggande råd för kännedom.

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Yngve Lindström
avdelningschef

Sammanfattning

Sophie Lennholm och Bilal Kalpak har inkommit med ett medborgarförslag om att sätta upp fler lyktstolpar och övervakningskameror på gator och i parker, för att öka tryggheten. Förvaltningen har tillsammans med bl.a. polisen och socialtjänsten gjort ett flertal s.k. ”trygghetsvandringar” där stadsdelen går igenom med fokus på belysning och vad som kan göras i form av beskärning av buskar och träd för att öka tryggheten. Trygghetsvandringarna har bl.a. resulterat i att buskage beskurits eller tagits bort i Vasaparken, Vanadislund, Sankt Eriksparken och Observatorielunden. I samband med den kommande upprustningen av Vasaparkens västra del kommer ny belysning att uppföras och buskar beskäras och planteras om för att göra parken tryggare.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på stadsmiljöavdelningen. Information har inhämtats från Preventionscentrum Stockholm (Precens), utvecklingsorganet City i samverkan och citypolisen.

Bakgrund

Sophie Lennholm och Bilal Kalpak från klass 8 c1 i Engelbrektsskolan har inkommit med ett medborgarförslag om att sätta upp fler lyktstolpar och övervakningskameror på gator och i parker, för att öka tryggheten. Vidare anser Sophie och Bilal att det i parker borde vara belyst bakom buskar och träd och att Vasaparken och Observatorielunden behöver vara bättre belysta för att man inte ska behöva känna sig rädd när man går igenom där på kvällen. De anser också att övervakningskameror kan sättas vid t.ex. ”Plattan” (Sergels torg) så att de som misshandlar och langar m.m. blir lättare att avslöja.

Stadsdelsnämnden har beslutat att överlämna medborgarförslaget till förvaltningen för beredning. Medborgarförslaget bifogas, bilaga 1.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Medborgarförslaget rör en mycket angelägen fråga. Enligt en undersökning från USK (2005) upplever drygt en fjärdedel av stockholmarna att det är ofta eller alltid är obehagligt att gå ensam hem genom sin stadsdel när det är mörkt. Oavsett om rädslan är befogad eller ej så utgör detta ett problem som försämrar livskvaliteten för ett stort antal stockholmare. Undersökningen visar också att det är mycket vanligare att kvinnor är rädda för att vistas ensamma ute när det är mörkt.

Socialtjänstförvaltningens enhet för drog- och brottsprevention, Precens, har 2005 utarbetat ett brottsförebyggande program för Stockholms stad som nu är ute på remiss. Programmet utgår från det nationella brottsförebyggande programmet ”Allas vårt ansvar” som antogs av regeringen 1996. I detta betonas särskilt det lokala perspektivet och engagemanget. Det övergripande målet i Stockholms brottsförebyggande program är ”att minska sannolikheten för brott och reducera skadeverkningarna av brott, inklusive rädslan för brott”.

Norrmalms stadsdelsförvaltning har ett nära samarbete med närpolisen och har tillsammans med bl.a. polisen, socialtjänsten och samverkansorganet City i samverkan gjort ett flertal s.k. ”trygghetsvandringar” på Norrmalm. Man går då igenom stadsdelen och fokuserar på belysning och vad som kan göras i form av beskärning av träd och buskar för att öka tryggheten i parker och liknande platser i stadsdelen. Detta har resulterat i att förvaltningen låtit beskära och ta bort stora skrymmande buskage i bl.a. delar av Vasaparken, Vanadislunden, Sankt Eriksparken och

Observatorielunden. I samband med den kommande upprustningen av Vasaparkens västra del kommer ny belysning att uppföras och buskage beskåras och planteras om för att göra parken tryggare.

Trygghetsvandringarna har visat att det på vissa platser saknas tillräcklig belysning och att underhållet av redan befintlig belysning på en del ställen är undermåligt. Stockholms stad satsar varje år 10 miljoner kr på belysning för att göra parker och gångvägar säkrare. Tyvärr förstörs också varje år belysning för 2,2 miljoner kronor. Det är mest tunnel- och parklampor som krossas eller skakas sönder. Det är trafikkontoret som ansvarar för belysningen i staden. Trafikkontoret har emellertid inte resurser att åka ut och kontrollera belysningen regelbundet. Som medborgare kan man hjälpa till om man upptäcker trasiga lampor på utsatta ställen genom att ringa Stockholms stads driftcentral dygnet runt och anmäla trasig belysning. Telefonnumret är 651 00 00. Norrmalms stadsdelsförvaltning för också fortlöpande en dialog med trafikkontoret angående belysningen, och rapporterar trasig belysning då sådan upptäcks.

Inför fortsatta kartläggningar för att öka tryggheten i utemiljön har det diskuterats att också engagera frivilligorganisationer, t.ex. kvinno-föreningar. Eftersom det är kvinnor som upplever mest rädsla och begränsningar i sin tillvaro så anser förvaltningen att det är önskvärt att i första hand fokusera på de miljöer kvinnor upplever som otrygga.

Den andra delen av medborgarförslaget gäller kameraövervakning, en fråga som blir allt mer aktuell och som behandlats i nämnden vid flera tillfällen. Antalet kameror på allmän plats har ökat under senare år och kommer enligt Brottsförebyggande rådet (BRÅ) sannolikt att fortsätta öka. Erfarenheter från andra länder visar att kameraövervakning kan minska brottsligheten och i viss mån öka tryggheten. De svenska erfarenheterna av kameraövervakningens effekter är dock begränsade.

I Rapporten "Kameraövervakning i brottsförebyggande syfte" från 2003 redovisar BRÅ de första svenska fallstudierna och de internationella erfarenheter som finns på området. Rapporten visar att kameraövervakning av gator och torg kan minska brottsligheten i vissa fall. Resultaten är dock inte entydiga då även andra faktorer än kameraövervakning kan ha bidragit till minskningen av brottsligheten. Kameraövervakning verkar fungera bäst för att förhindra planerade brott, framför allt olika typer av egendomsbrott som inbrott, stöld och skadegörelse.

Stadsdelsnämnden behandlade i april 2005 en remiss angående gemensam bevakningscentral för kameraövervakning på brottsutsatta platser. Nämnden uttalade då att man bör beakta att många människor sannolikt

skulle uppfatta kameraövervakning på allmän plats som integritetskränkande, och att man bör göra en noggrann kostnadsberäkning samt överväga andra mer kostnadseffektiva alternativ för att förebygga brott och öka tryggheten för dem som bor och vistas i staden. Också BRÅ poängterar i sin rapport att det är viktigt att väga in andra aspekter än antalet förebyggda brott och ökad trygghet i bedömningen av om kameraövervakning är den lämpligaste åtgärden. Till sådana aspekter hör integriteten, som väger tungt, men också kostnadseffektiviteten. Alternativa metoder bör alltid övervägas och prövas.

Förvaltningen har diskuterat frågan om kameraövervakning på bl.a. Sergels torg med citypolisen. Det finns idag fyra platser i Stockholm som varit aktuella i diskussioner om kameraövervakning, varav Sergels torg är en. De andra är Kungsträdgården, Medborgarplatsen och Stureplan. Polisen har i nuläget valt att söka tillstånd hos Länsstyrelsen för Medborgarplatsen och Stureplan, då de har den högsta brottsfrekvensen, framförallt vad gäller våldsbrott. I förlängningen kan det enligt polisen eventuellt bli aktuellt att söka tillstånd för Sergels torg. Man avvaktar emellertid med detta eftersom den pågående ombyggnationen av Sergels torg i sig kan ha en brottsförebyggande effekt. En annan orsak till att Sergels torg inte valts ut är att man är tveksam till om kameraövervakning har någon större effekt på narkotikalangning, då det visat sig att den typen av verksamhet vid kameraövervakning oftast flyttar till en annan plats utanför kamerans räckvidd.

I vissa givna situationer kan kameraövervakning kanske fungera som ett komplement till andra insatser. Att i alltför stor grad förlita sig på kameraövervakning för att minska brott skulle dock i förlängningen kunna leda till att allt större delar av samhället skulle behöva kameraövervakas, vilket knappast är en önskvärd utveckling. Langning, misshandel och andra typer av övergrepp är ett samhällsproblem som måste förebyggas och bekämpas på alla nivåer.

Socialtjänstförvaltningens uppsökarenhet bedriver kontinuerligt ett uppsökande arbete för alkohol- och narkotikamissbrukare, hemlösa, psykiskt störda och prostituerade i utsatta storstadsmiljöer som bl.a. Sergels torg.

I början av år 2004 bildades en styrgrupp bestående av ledande företrädare för de myndigheter som på olika sätt har ansvar för samhällets insatser mot narkotikahandel och missbruk i Stockholm; Mobilisering mot narkotika, Länspolismyndigheten i Stockholms län, Stockholms läns landsting och Stockholms stad. Syftet var bland annat att utarbeta en gemensam aktionsplan för att på sikt ”strypa” droghandeln. De viktigaste delmålen för detta samarbete är att de befintliga öppna drogarenorna ska

stängas, att nya marknader inte ska öppnas och att de personer som varit delaktiga i de öppna drogarenorna ska få vård och behandling.

Det pågår också ett projekt inom samverkansorganet City i samverkan, ”Förbättrad ordning och renhållning på Sergels torg” i vilket bl.a. fastighetsägare, affärsidkare, representanter för staden och närpolisen samarbetar för en tryggare miljö på Sergels torg.

I nästan alla stadsdelsområden har någon form av lokala brottsförebyggande råd startats de senaste åren, så även på Norrmalm.

I Norrmalms drog- och brottsförebyggande råd finns representanter för stadsdelsnämnden, stadsdelsförvaltningen, närpolisen och åklagarmyndigheten. Förvaltningen föreslår att tjänsteutlåtandet överlämnas till rådet för kännedom.

Bilagor:

1. Medborgarförslag från Sophie Lennholm och Bilal Kalpak
2. Norrmalms stadsdelsnämnds barnchecklista